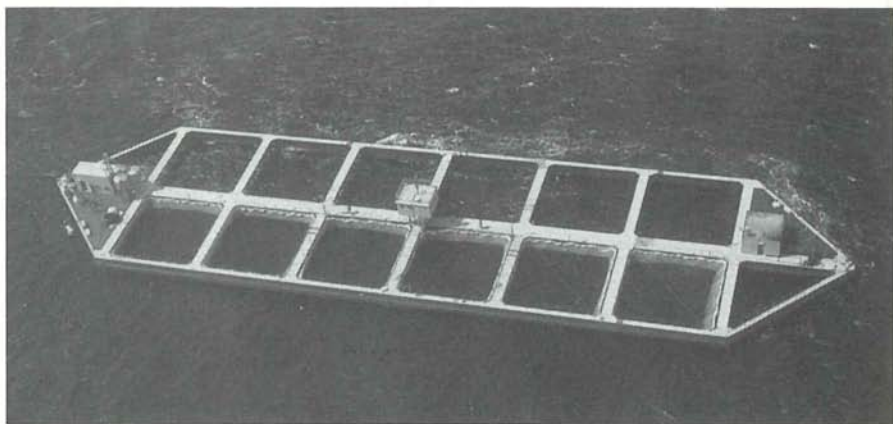
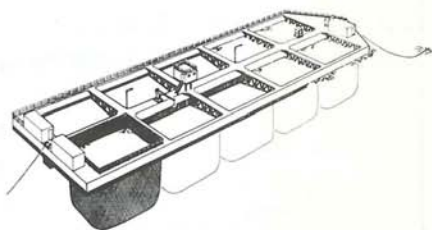


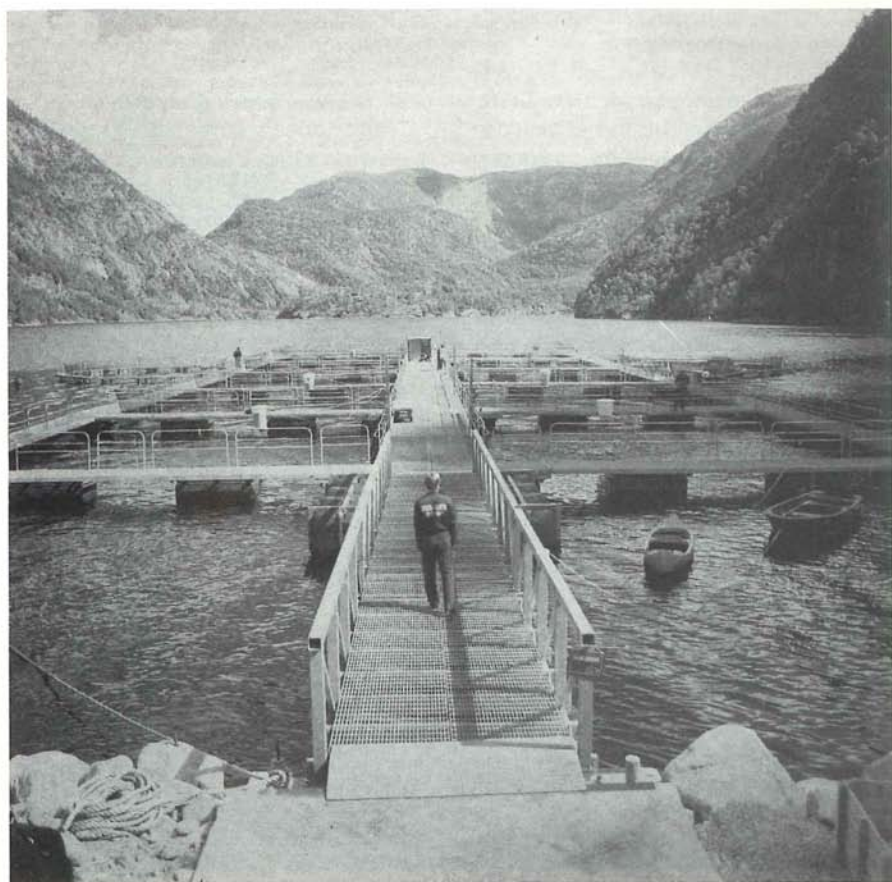
Overproduktie Noorse zalm gooit roet in het eten

door Wayne Dieleman

Met behulp van de winsten die gemaakt werden door de Noorse olieindustrie, is eind zeventiger jaren een begin gemaakt met het telen van de Atlantische zalm (*Salmo salar*). Het voornaamste doel hiervan was het creëren van werkgelegenheid in Noorwegen. Sinds die tijd is de produktie van zalm in Noorwegen enorm gestegen. In 1989 werd er ongeveer 150.000 ton zalm geproduceerd. Sinds er in 1980 4.000 ton zalm geproduceerd werd, is de produktie ver 20-voudigd! De overproduktie door de Noorse zalmkwekers bedroeg in 1989 zo'n 30.000 ton. Ondanks het feit dat de zalmverkoop door de Noorse zalm Federatie, die door de overheid wordt gesteund, worden gecontroleerd heeft de overvoering van de markt problemen veroorzaakt bij de Europese zalmproducenten

wiens kwekerijen nog aan het moeilijke begin van de ontwikkelingen staan. Met name de Schotse en Ierse zalmkwekers, maar ook de Noorse kwekers zelf zijn hierdoor in de problemen geraakt. Een en ander valt op te maken uit een notitie van de Ierse zeevisserij vereniging en de Ierse vereniging voor zalmproducenten die onlangs binnen COPA COGECA (het Europese landbouwschap) werd besproken.





Crisis

De huidige crisis, welke niet alleen het gevolg is van de overproductie van 30.000 ton zalm, maar ook het niet georganiseerd plannen van de zalmproducties, demonstreert de behoefte aan een centrale regeling van de produktie van de zalm in Europa. De E.G. steunt zalmkweekprojecten in landen als; Schotland, Ierland, Frankrijk, Italië en Spanje. Binnen E.G. verband kan regulering van de zalmproductie toegepast worden. Zonder deze centrale organisatie bestaat er de kans dat deze kwekerijen het niet overleven.

Oorzaak

De oorzaak van de 30.000 ton overproductie door de Noorse zalmbedrijven is drieledig.

Ten eerste werden er in het seizoen van 1988 enorm veel zogenaamde "smolts" door de Noorse pootviskwekerijen geproduceerd. Door de lage aanschafprijzen gingen de zalmbedrijven over tot massale aankoop van de smolts. Deze aankopen lagen veel hoger dan de geschatte 71 miljoen stuks.

Ten tweede gaf de winter van 1988/1989 uitstekende zee-water-temperaturen

(3 graden celcius hoger dan normaal) die voor een goede groei zorgde.

Ten derde was er in dit seizoen weinig of geen sterfte als gevolg van de Hitra ziekte. Deze ziekte veroorzaakte in het verleden hoge sterftepercentages welke op konden lopen tot wel 25% van het totale bestand.



Om u een idee te geven wat de overproductie betekent voor de markt kan ik u vertellen dat de overproductie van die 30.000 ton zalm gelijk staat aan de totale zalmproductie van Ierland en Schotland tezamen.

Maar terug naar het verhaal. De Noren hoopten dat de enorme toename in productie enigszins geremd zou worden door de ziekte ILA (Infectious Lax Anaemia) terwijl er ook voorraaden bevroren zalm werden gemaakt die vervolgens in 1990 verkocht zouden worden.

Toch bleef het feit dat de verwachte hoeveelheid van 100.000 in 1989 ver overschreden werd. De verwachtingen zijn dat dit jaar de productie rond de 160.000 ton

ligt terwijl er voor 1991 een productie van 180.000 ton Noorse zalm voorspelt is.

Noorwegen en de E.G.

Zoals de onderstaande tabel weergeeft is te zien dat de import van Noorse zalm door de E.G. landen aanzienlijk is gestegen, maar relatief (procentueel) is afgenomen.

Tabel I.
Import van verse en gevroren zalm (1982-1988).

Jaar	Tonnage	Perc./van tot E.G.invoer
1982	6.500	95
1983	9.600	96
1984	11.900	92
1985	14.800	87
1986	22.700	95
1987	30.500	87
1988	45.500	71

Verkopen van zalm uit Noorwegen worden zoals al eerder gezegd gecontroleerd door de Noorse zalm verkooporganisatie, die minimum prijzen voor de vis heeft ingesteld en dit wettelijk heeft geregeld. Voornaamste exportland voor de Noorse zalm is Frankrijk waar volgens informatie uit Noorwegen 27,5% van het totaal wordt afgezet. Vervolgens wordt er 21% van het totaal in Denemarken afgezet. Uit deze cijfers kan worden afgeleid dat een land als Denemarken als achterdeur wordt gebruikt om Noorse zalm binnen de E.G. af te zetten. Regelmatig wordt er dan ook Noorse zalm in Denemarken gerookt door rokerijen die in Noorse handen zijn. Zo ontloopt men een bedrag van 13% aan invoerrechten die door de Noren betaald zou moeten worden.

De lage prijzen op de Franse zalmmarkt bedreigen niet alleen de Ierse en Schotse zalmindustrie. Ook forelkwekers in landen als Italië en Frankrijk staan onder druk van



de zalmprijs. Men moet namelijk niet vergeten dat de prijs van de forel en de zalmforel (de naam zegt het al) vaak gekoppeld wordt aan de prijs van met name de kleine zalm met een gewicht van rond de halve kilogram. Binnen de werkgroep aquacultuur van de COPA COGECA hebben de forellenkwekers, naar mijn mening met recht, hun verontrusting uitgesproken. Verschillen de forellkwekerijen staan op het punt om failliet te gaan.

Produktiekosten

De kosten welke verbonden zijn aan het

produceren van 1 kg Noorse zalm kunnen redelijke wijze worden afgeleid uit het artikel van Frode Blakstad dat gepubliceerd werd in het Noorse viskweekmagazine "Norsk Fiskeoppdrette" in juli 1989. Deze cijfers baseerde Blakstad op de gegevens van een 26-tal Noorse zalmkwekerijen. De kosten per kilo variëren van Fl. 8.40 tot Fl. 11,27 afhankelijk van de grootte van de zalmbedrijven (zie tabel II).

De kosten voor het exporteren en transporteren naar de Europese markten liggen tussen de Fl. 1,79 en de Fl. 2,09, inclusief 2% heffing, zodat de totale kosten voor het

marktklaar liggen tussen de Fl. 10,66 en de Fl. 13,59. Bovendien zal er nog 10 tot 20% verkopersmarge aan deze prijs toegevoegd worden (zie tabel III).

Tabel II
Kostenberekening in Fl./kg. van 3 verschillende installaties met verschillende producties.

Kosten	Slappfiskien A/S Middelfiskien A/S Godfiskien A/S		
	100 ton	200 ton	300 ton
Smolts	1,52	1,52	1,52
Voeder	3,35	3,35	3,35
Lonen	1,20	0,90	0,60
Verzekering	0,33	0,33	0,33
Verpakkingen	1,02	1,02	1,02
Lidmsch. FOS	0,15	0,15	0,15
Transport	0,15	0,15	0,15
Tot var.kosten	7,72	7,42	7,12
Rente/afschr.	3,55	1,97	1,29
Totale kosten	11,27	9,39	8,41

Tabel III
Marktprijs in Frankrijk van 1989 (in HFl.)

Datum:	1-2 kg	2-3 kg	3-4 kg	4-5 kg
06-04-89	13,20	14,19	14,85	14,85
19-05-89	10,89	11,22	12,54	13,20
26-06-89	7,92	8,58	10,23	11,55
24-07-89	8,25	8,91	11,22	11,88
10-10-89	9,57	9,57	10,56	11,22

Uit bovenstaande tabel blijkt wel dat Noorse zalm op de Franse markt verkocht wordt voor prijzen die onder de kostprijs liggen.

Uit betrouwbare bron is vernomen dat verschillende Noorse zalmleveranciers bij afname van een bepaalde hoeveelheid flinke kortingen gaven. In de winkels van de

Franse supermarktketen Auchan werd kleine zalm gedurende de week van 23 oktober 1989 aangeboden voor Fl. 9,24/kg. De manager van deze keten vertelde dat hij de vis had ingekocht voor maar Fl. 7,92/kg.

Franse importeurs van zalm maken zich ernstige zorgen over de effecten van zo'n lage zalmprijs.

Actie

Voortdurende verkoop onder de kostprijs van Noorse zalm aan de Europese Gemeenschap zal op den duur ten koste gaan van de Franse, en Deense forelkwekers en de Ierse en Schotse zalmkwekers. Daarom is het noodzakelijk dat er binnen E.G.-verband actie wordt ondernomen. Gedacht kan worden aan het instellen van quota op de in te voeren Noorse zalm, het opleggen van extra heffingen op de import van zalm uit Noorwegen, het instellen van een garantieprijs voor forel en zalm die binnen de E.G. wordt geproduceerd of het invoeren van een sanctiebeleid.

Of dit echter afdoende zal zijn? De toekomst zal het leren.

Met dank aan:

Pat Keogh
Aquaculture and Planning manager
Irish Sea Fisheries Board
en
John Joyce
Chief executive
Irish Salmon Growers Association